

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Assertionvm Theologicarvm Sfortiae Pallavicini Sacrae Theologiae Professoris in Collegio Romano Societatis Iesv. Libri Qvinque

Pallavicino, Sforza

Romæ, 1649

Cap. 15. De Charitate prout est in Deo, vel erga ipsu[m] Deu[m] vel erga creaturas: & an in Deo sint aliæ virtutes præter Charitatem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38925

289
DE CHARITATE

CAPVT XV.

*De Charitate prout est in Deo, vel
erga ipsum, vel erga creaturas
& an in Deo sint alie virtutes
præter Charitatem.*

212 **I**N Deo sunt aliquæ
virtutes morales idē-
tificatæ tam en formaliter cum
charitate; nam honestates ob-
iectiuæ cuiuscūque virtutis in
nostris principijs vltimò con-
stituūtur per complacentias di-
uinas circa talia obiecta; quæ
diuinæ complacentiæ differūt
specie quò ad nos penès diuer-
sas bonitates phisicas, quas il-
læ intendunt, vel penès diuer-
sas malitias phisicas, quas eē-
dem

dem auersantur. Nos verò intendimus per virtutes morales non tàm ipsas complacentias Dei directè, quàm illas perfectiones creatas, per quas redamur obiectum huius, vel illius complacentiæ diuinæ; ac proinde secundum diuersitatem specificam eiusmodi perfectionis creatæ, & complacentiæ diuinæ in hanc, vel illam talem perfectionem tendentis, ipsæ nostræ virtutes morales differunt specie.

213 Ratio verò propter quam in Deo identificatur formaliter virtutes morales cum charitate, & non in nobis, est, quia charitas in nobis differt ab alijs virtutibus eò quòd illa ideò quærat cōplacētīā diuinā, quia hæc est bona Deo, constituat-
que

De Charitate, Cap. XV. 291

que proinde Deum finem *cui*,
alia verò virtutes ideò quærant
complacentiam Dei, quia bo-
num nobis est placere Deo; imò
verò per alias virtutes, vt dixi-
mus, non quærimus directè ip-
sam complacentiam diuinam,
sed illam nostram perfectionem
creatam, quæ mereatur, & ex-
citet eiusmodi cōplacentiã. At
dum aliquid Deus ideò amat,
quia est bonū id placere sibi,
hoc ipsum in Deo est motiuū
charitatis, nimirū constituens
ipsum Deum tanquam finem
cui, & habens pro obiecto for-
mali bonitatem entis diuini.

214 Hoc tamen, quod dixi
de aliquibus virtutibus morali-
bus respectu Dei, non valet de
omnibus; nam aliqua nō sunt
in Deo, quoniam dicunt imper-

fectionem physicam in subiecto cui insunt, cuiusmodi sunt omnes illæ, quæ pertinent ad regendos motus irascibilis, vel concupiscibilis, vel quæ cohibent appetitum boni excedentis. Amat quidem Deus eiusmodi virtutes in nobis: sed amare aliquam virtutem in alijs non semper est actus ipsius virtutis, ad quam scilicet exercendam requiritur præferre practicè honestatem talis virtutis delectationi oppositæ possibili in eo, qui talem virtutem exercet. Ità in Angelis nō est castitas, licet ament castitatē nostram, quia non præferūt practicè honestatem castitatis delectationibus carnalibus, vt potè sibi impossibilibus.

215 Ratio autem cur nos
per

De Charitate, Cap. XV. 293

per vnicum habitum charitatis
velimus Deo omnia bona quan-
tumuis diuersa, & tamen non
possimus varia bona velle no-
bis nisi per varios habitus, ea
est, quia isti varij habitus, sup-
posito etiam amore, quo affici-
mur erga nos ipsos, sunt vtilis
ad nos determinandos, vt pla-
ceat nobis potius hoc bonum,
quàm illud; quæ determinatio
habet pro motiuo diuersam
specie bonitatem eiusmodi bo-
norum, & superat diuersam dif-
ficultatem, ad quam expu-
gnandam inducitur diuersus
habitus. At charitas, qua Deū
amamus, supponit iam quid
Deo magis, vel minus placeat
independenter ab vlla nostra
determinatione: quò circa ad
volendum Deo potius hoc ob-

iectum, quam illud ex charitate, nō mouemur ab diuersitate specifica ipsorum obiectōrū, sed ab vnico, & vniuersali motiuo, quod est *maior cōplacētia Dei*.

216 Et hoc est proprium amicitiae in Deum. Ceteris enim amicis, distinctis à nostro indiuiduo, & à Deo, ex amicitia amamus aliquid, non quia ipsis placet, sed quia est illis bonum, etiam si aliquando non placeat; ac proinde mouemur ab ipsa bonitate obiectōrū. At Deo ex amicitia ideò amamus aliquid, quia ipsi placet, quòd illud amemus; quippe cui omnia æquè sunt bona; ac proinde amicitia erga ipsum tota est in hoc, vt velimus, quæ ipse velle nos vult.

217 Et hinc patet, licet vera

ra

ra sit doctrina ingeniosi recen-
tioris ; quòd scilicet ad aman-
dos nos ipsos nō sit necesse , vt
moueamur à bonitate nostra ,
sicut ad amādas alias personas
debemus moueri à bonitate il-
larū, tamē per hac doctrinā nō
haberi sufficiens discrimen, cur
per vnicum habitum amemus
omnia Deo ex amicitia, nobis
autem ipsis amemus diuersa,
bona per diuersos habitus; qua-
si hæc disparitas oriatur eò
quòd motiuum volendi nobis
diuersa bona , sine ipsa di-
uersa bona , at motiuum ea
volendi Deo sit vnica bonitas
amati : nam contra hanc do-
ctrinam est; siquidem diuersus
habitus, & diuersa facilitas re-
quiritur ad amandum amicis
creatis vnum genus bonorum ,

ac aliud; ergo etiam ubi amor
amicitiæ habet pro motiuo ne-
cessario bonitatem amici, po-
test requiri hæc diuersitas ha-
bituum in ordine ad diuersa
bona illi amata.

218 In Deo est verè chari-
tas erga creaturas, quamuis
omnia velit propter se ipsum
tanquam propter motiuum a-
dequatum. Quippe, vt cõside-
ranti patebit, non est alia ratio,
cur Deo placeat amari, & ho-
norari à nobis, nisi aliquis amor
amicitiæ saltem inchoatus er-
ga nos. Id enim amicitiæ habet,
quòd faciat communia amico-
rum bona; ergo ad affectum
amicitiæ spectat, quòd scientia,
& delectatio (ad quæ tandem
omnia bona intrinseca reducū-
tur) vnius amici euadat bonū
al.

alterius amici: & sic amicitia
Dei erga nos facit, vt scientia
perfectissima, & delectatio, ex
quibus componitur bonū no-
strum, euadant bonum Dei; er-
go licet Deus amet omnia pro-
pter gloriam suam, tamen cum
hæc ipsa gloria eatenus sit bo-
num Dei, quatenus est bonum
nostrū, qui à Deo per amicitia
diligimur, & quorū bona Deus
per hūc affectum reddit sibi cō-
munia, vtique amando illā glo-
riam vt bonam sibi, amat nos
amore aliquo amicitia:

219 Cæterū illa gloria Dei
creata non facit maius bonum
Dei, nec maiorem gloriam Dei,
quàm negatio illius: semper e-
nim Deus habet infinitam glo-
riam ex infinita cognitione, &
amore sui erga se ipsum, quæ

N s glo-

gloria continet tantam perfectionem, quantam cōtinet cōplexum ex illa gloria increata, & ex gloria creata simul. Quo circa, quòd Deus velit etiam gloriam suam creatam, & non solam increatam, est maius bonum nostrum, sed non Dei.

220 Est verò Deus finis cui primus, & summus in hac volitione; & hanc ipsam benevolentiam, & charitatem erga creaturas, per quam Deus dicitur à Dionysio passus extalim amoris, hoc est exiuisse e se ipso, habuit Deus ex motiuo suę bonitatis, duplici ratione. Primò, quia illud est motiuum, quod est præexistens, & voluntatem remouet à quiete. At nihil præexistens ante creationē rerum remouit diuinam volū-

ta.

tatem à quiete nisi eius bonitas. Secundò quia, cū dupliciter posset Deus esse infinite fælix, hoc est vel amando se ipsū solum, vel amando etiam creaturas, vtrumlibet quidem poterat eligere, sed vtrumlibet nō nisi ex amore suæ bonitatis, cui necessario volebat infinitam fælicitatem, quā vtrouis ex istis modis poterat equè habere. Et per hoc benè explicatur à S. Thoma libertas Dei, quia scilicet nullum obiectū cōtingens habet necessariam connexionē cū bonitate Dei, propter quam ipse exercet omnes suas volitiones. Ita, si quis ex. g. possit equè sanari à duplici pharmaco, vtrumlibet eligat, eligit ex amore sanitatis, licet etiam supposito hoc amore, potuisset

300   *Liber Tertius*
repudiare hoc pharmacum, &
eligere aliud:

C A P V T   X V I .

De Charitate prout est in creaturis. In quo consistat essentia Charitatis supernaturalis strictè sumpta. Quomodo eius obiectum formale sit Deus ut principium beatitudinis. Quales charitas requiratur ad omnem actum usquequaq. honestum. Quenam obiecta debeamus amare ex charitate, vel ut finem qui, vel ut finem cui.

221   **Q** Vando S. Thomas
2.2.q.23.ar.4.& 9
& q.26.ar.12.do-
cet motiuū charitatis esse Deū
ut obiectum, & ut principium
beatitudinis